

УДК 327::911.3]:930.1

Емил Миланов*

Софија, Бугарска

ИСТОРИЈА ЈЕСТЕ ИНСТРУМЕНТ ГЕОПОЛИТИКЕ

Сажетак

Све има своју историју. Геополитика се увек ослања на сопствену историју. Историја се увек сусреће са интересима геополитике, која од географског постаје војно-политички концепт. Геополитика је приоритет и право само великих сила. Сви светски и локални ратови, сукоби, спорови, напади и неспоразуми су производ ових последњих, који на сваки могући начин искоришћавају изманипулисану историју.

Кључне речи: геополитика, историја, Бугарска, Турска, крађа историје

Историја – то је најстарија наука и потиче од грчке речи „истраживање“, што значи знање, проучавање, итд. Наука је много, и све оне имају историју, али историја се поистовећује са утврђивањем аутентичности, истинитости догађаја и чињеница, одражава људски развој и живот уопште, као и развој целе планете. За разлику од других наука, она је у сталном процесу обнављања и обогаћивања. Зато треба да је проучавамо. Да издвојимо позитивне и негативне праксе

---

* Генерал мајор у пензији

из прошлости, анализирамо их и извучемо закључке о нашем понашању у садашњости и будућности.

Политика - то је добро сложен, али променљив стратешки систем. Обухвата односе, ставове, организацију и одлуке о спровођењу идеја које имају за циљ развој друштва или државе, заједнице таквих и савезе у целини. Креирање и спровођење политичких циљева економске, социјалне, војне, спољнотрговинске или било које друге природе захтева авангардног носиоца идеја (најчешће политичке партије) и широку подршку јавности. У режиму диктатуре владајућа политичка формација намеће своју визију политике развоја јавног живота без подршке јавности.

Пример: **Европска унија**- то је политичко и економско удружење засновано на географском принципу.

Геополитика - то је проучавање утицаја географије на међународне односе.

Геополитика анализира државе као просторни феномен са акцентом на географској основи њихове моћи, разматра политички и економски значај географских обележја. Као основа за развој и деловање држава, проучавају се њихове географске карактеристике, као што су територија, клима, органски и неоргански природни ресурси и њихова локација, као и карактеристике становника, као што су густина насељености, културне карактеристике, економске активности и политичке структуре. Свака држава се посматра као саставни део глобалног политичког простора, а модели међународних односа који из тога произилазе су саставни део студије. Геополитика спаја различите појаве и настоји да их опише и објасни у целини.

Историја, која се налази у сталном процесу обнављања који утиче на друштвени и политички живот света или појединих држава или друштва држава, довољан је разлог за настанак спорова, проблема, па и ратова на глобалном или локалном нивоу. Ове последње користе друге земље, заједнице држава, политички или економски кругови, разне врсте војно-економских унија, у себичне сврхе.

Чињеница је - историја је инструмент геополитике. Али он је несталан и манипулативан. Стога, треба га размотрити у три главна аспекта: реалном, манипулативном (измењен, путем замене, искривљен, искоришћен догађај) и крађом историје.

РЕАЛНИ АСПЕКТ

1. У реалном аспекту, историја проучава, анализира, бележи и верно приказује догађаје онаквима какви јесу. Ово се дешава када су чињенице и околности одређеног догађаја у интересу одређене земље, заједница, савеза итд. Циљеви у овом случају су:

- очување политичких и економских интереса;
- очување или промена територијалних граница;
- очување заједнице;
- очување војних савеза;
- очување народа, вере, суверенитета, традиције, језика, писма, обичаја.

МАНИПУЛАТИВНИ АСПЕКТ

У манипулативном аспекту, историја заправо не одражава чињенице и околности одређених догађаја, што је усмерено на геополитичке промене и стицање користи у корист држава, савеза, заједница итд.

Постоје две различите верзије овог аспекта, које теже истим циљевима.

А. И у тренутку настанка историјског догађаја он се искривљено бележи, рефлектује и износи у јавност, тј. узроци, чињенице и околности његовог настанка и резултати приказани су у повољном светлу заинтересованој геополитичкој сили која га је изазвала.

Б. У каснијој фази. Деперсонализација, одбацивање или присвајање стварних чињеница-вредности. Неке од њих замењују антивредности које продиру у нове генерације и

тако пропада права историја. Бескрајни примери. Али ми ћемо се фокусирати на симболички део. То је због сталног тренда обезличавања словенске културе, писања, језика, православне вере и негирања на међународним размерама ослободилачких ратова и прогресивних политичких покрета, достигнућа науке, културе, безбедности, здравства, образовања, негирање доприноса савеза са главном заслугом у спасењу човечанства и на дуго година гаранцијом дугорочног мира широм света. Под утицајем других „пријатељских“, а не благодонких савеза, историја се искривљује, мења и формира се свест друштва, а посебно млађих генерација у непријатељском правцу своје земље и признатих светских вредности. Као и у случају СССР-а, негирајући његову одлучујућу улогу у поразу нацифашизма и спасењу народа, у успостављању трајног мира на земљи. Негирање постојања фашизма и окривљавање, за све невоље света, комунизма, а сада и Русије. Али не заборавимо да сви на овом свету греше, а посебно оптуживачи и осуђивачи, који у овом тренутку праве велике грешке, супротстављајући се историји, свету, осуђујући позитивно. А све је то производ геополитичких интереса и алијанси са различитим интересима.

АСПЕКТ КРАЂЕ ИСТОРИЈЕ

Ово је древна пракса која се и данас користи. То је порицање и покушај присвајања имовине и дела, чињеница и догађаја, изузетно важних личности, које припадају другој држави или заједници. Тако се постављају претензије на стране територије, које задовољавају геополитичке интересе појединих држава. У оној мери у којој земља, народ и њено руководство могу да се одупру, то би била манифестација патриотизма, држања чврстог и непоколебљивог става и заштите интереса свог становништва (територије), где год да се налази. Али, како се каже, породица или држава се урушава изнутра, не толико споља. Неки се стављају у корист страних геополитичких интереса, што је чиста издаја. То се ради мењањем историје у школским и универзитетским уџбеницима. На пример, у нашој земљи различити људи радо објављују у разним медијима мишљења

турског професора **Тјурклера Ацарооглуа**, што задаје болне ударце нашој бугарској духовности: о бугарској православној, словенској традицији, празницима, пословицама, изрекама, обичајима, кухињи, бајкама, народној ношњи, кућним украсима, фолклору, култури, историјским догађајима, архитектури, уметности, музици, игри, песми, чак и пореклу нашег народа и језика. Турски речник је толико продро у бугарски језик да је тешко рећи која је реч наша, а која није. **Не треба да се говори о турском ропству, већ о турском присуству**, турском пореклу Помака (који не знају турски). **Убрајају нас у турски свет**, не од јуче, него одмах по ослобођењу. **До данашних дана нашу земљу зову Бугаристан**. Грубе, искривљене и нетачне информације објављују се у разним публикацијама.

Злоупотреба историје као инструмента геополитике има конфликтан карактер. Задовољава геополитичке и глобалистичке интересе ове или оне државе или уније, али дестабилизује међународне односе. Долази до сукоба два концепта светског поретка – солидарности и глобализма. Као доказ може се навести чињеница да се у свету тренутно води жестока геополитичка борба, која периодично поприма опасне облике рата.

Све, као што смо већ рекли, има своју историју. Геополитика се увек ослања на сопствену историју. Имајући у виду све наведено, можемо закључити да се историја увек сусреће са интересима геополитике, која од географског постаје војно-политички концепт. Геополитика је приоритет и право само великих сила. Сви светски и локални ратови, сукоби, спорови, напади и неспоразуми су производ ових последњих, који на сваки могући начин искоришћавају манипулативну историју.

Морамо то да знамо и разумемо, да учимо из прошлости и да планирамо најбоље праксе у нашој садашњости и будућности како бисмо се супротставили манипулативној историји која делује као злобно оруђе већ формулисане геополитике.

С руског превела Татјана Вучинић-Маљевић

Эмил Миланов

**ИСТОРИЈА – ИНСТРУМЕНТ
ГЕОПОЛИТИКИ**

Резюме

У всего есть своя история. Геополитика всегда опирается на собственную историю. История всегда отвечает интересам геополитики, которая из географического становится военно-политическим понятием. Геополитика является приоритетом и правом только великих держав. Все мировые и локальные войны, конфликты, споры, нападения и недоразумения – продукт последних, которые всячески эксплуатируют манипулируемую историю.

Ключевые слова: геополитика, история, Болгария, Турция, кража истории
